

Forsius Saara

Opettaja, pankinjohtaja ja kansanedustaja

Saara Forsius (1902–1988) – agronomi, nuorisokasvattaja, pankinjohtaja ja kansanedustaja Saara Margareta Elisabet Forsius (o.s. Hiidenheimo) syntyi 1902 Vihdissä ja kuoli 1988 Lahdessa. Hänen arvossa pitämiään asioita olivat isänmaa, maaseudun ja suvun perinteet, Kansallinen Kokoomuspuolue, seurakuntatyö, naisten poliittisen ja yhteiskunnallisen toiminnan kehittäminen, nuorisotyö ja raittiustoiminta.

Saara Forsiuksen vanhemmat olivat Oravalan tilan omistaja, kunnallisneuvos Artturi Hiidenheimo ja hänen puolisonsa Fanny (o.s. Ojanen). Fanny Ojaseen vanhemmat olivat maanviljelijä, valtiopäivämies Kaarle Ojanen ja Mariaana Hangasniemi. Maatilan elämänpiirissä kasvaneena Saara Forsius alkoi ylioppilaaksi tultuaan opiskella Helsingin yliopiston maatalous- ja metsätieteellisessä tiedekunnassa, josta hän valmistui 1927 sekä agronomiksi että maat. ja metsät. kandidaatiksi. Hän solmi 1928 avioliiton Vihdin Säästöpankin toimitusjohtajaksi edellisenä vuonna valitun agronomi, ekonomi Eiler Forsiuksen kanssa. Avioparilla oli kaksi poikaa, Arno (s. 1929) ja Raimo (s. 1931).

Nuorisotyö oli jo varhain läheistä Saara Forsiukselle. Hän oli Hämeenlinnassa lukiota käydessään tyttöjen partiojärjestössä lippukunnan johtajana. Avioliiton solmittuaan Saara Forsius oli 1931–1937 Vihdin yhteiskoulussa luonnonhistorian, maantieteen, terveysopin ja voimistelun tuntiohjaajana. Näinä vuosina hän osallistui Vihdissä Kansallisen Kokoomuspuolueen ja Lotta Svärd -järjestön sekä Isän-maallisen Kansanliikkeen paikallisosastojen toimintaan.

Toiminta Lotta Svärd -järjestössä vei Saara Forsiuksen sen keskusjohtokunnan tyttötyönjohtajaksi vuosien 1938–1944 ajaksi. Hänen tehtävänsä kuului myös työ Lottatyttö- (aik. Pikkulotta-) lehden ja Tyttötyönneuvoja -lehden toimitussihteerinä. Lotta Svärd -järjestö lakkautettiin rauhasopimuksen ehtojen perusteella 1944. Silloin perustettu Suomen Naisten Huoltosäätiö huolehti Lotta Svärd -järjestöltä jääneen omaisuuden hoidosta. Saara Forsius kuului säätiön hallitukseen 1961–1985. Lotta Svärd -järjestön lakkauttamisen jälkeen Saara Forsius oli 1945–1947 Maatalouskerholiiton (myöh. 4H-liitto) palveluksessa Nuorten Sarka -lehden ja Maatalouskerhoneuvoja -lehden toimitussihteerinä.

Luovuttuaan 1947 yli 15 vuotta kestäneestä virkanaisen urasta Saara Forsius osallistui omistamansa, kotitaloonsa aikaisemmin kuuluneen maatilan hoitamiseen. Hän oli myös vähän aikaa osakkaana ja myöhemmin ainoana omistajana kukkakaupassa Vihdin kirkonkylässä. Saara Forsius ei yleensä

osallistunut muuten liike-elämän toimintoihin, mutta hän oli isänsä jälkeen Vakuutusyhtiö Auran hallintoneuvoston jäsen 1954–1967 sekä Oy Olkkalan johtokunnan jäsen 1956–1960.

Saara Forsius asettui Vihdissä 1947 Kansallisen Kokoomuspuolueen ehdokkaaksi kunnanvaltuuston vaaleissa ja tuli valituksi valtuustoon vuoden 1948 alusta. Hänen toimikautensa Vihdin kunnanvaltuustossa kesti vuoteen 1972 saakka eli 25 vuotta. Sinä aikana oli useita vuosia mm. raittiuslautakunnan ja nuorisotyölautakunnan jäsen ja puheenjohtaja. Lisäksi hän oli Vihdin kummikuntatoimikunnan puheenjohtaja 1950–1970.

Kotikunnan asioiden hoitoon liittyi olennaisesti toiminta Vihdin seurakunnan luottamustehtävissä. Saara Forsius oli Vihdin seurakunnan kirkkoneuvoston jäsen 1949 ja 1952–1970, siitä ajasta varapuheenjohtaja 1956–1970. Hän oli myös Suomen Kirkon Seurakuntien Keskusliiton valtuuskunnan jäsen 1964–1972 sekä Lohjan rovastikunnan maallikkoedustaja kirkolliskokouksessa 1958. Saara Forsius piti kaikessa toiminnassaan tärkeänä naisten yhteiskunnallisen aseman kehittämistä ja hän oli mm. Euroopan Naisten Liiton Suomen osaston hallituksen jäsen 1958–1975. Seurakuntatyössä ja kirkolliskokouksessa hän oli naispappeuden esitaistelijoita maassamme.

Eiler Forsius kuoli 1951, jolloin Saara Forsius kutsuttiin puolisonsa seuraajana Vihdin Säästöpankin toimitusjohtajaksi. Tammikuussa 1954 tapahtui pankkirosvo Heino Hilarius Sorjosen suurta julkisuutta osakseen saanut epäonnistunut ryöstöyritys Vihdin Säästöpankkiin. Sen seurauksena Saara Forsius tuli yleisesti tunnetuksi "rohkeana pankinjohtajana". Kansanedustajana ollessaan Saara Forsius siirtyi 1961 Vihdin Säästöpankin toimitusjohtajan virasta apulaisjohtajan toimeen, josta hän erosi 1964. Hän oli kuitenkin edelleen Vihdin Säästöpankin hallituksen jäsen vuoteen 1972 saakka ja Suomen Säästöpankkiliiton naisvaliokunnan jäsen 1957–1970. Saara Forsius oli Kansallisen Kokoomuspuolueen ehdokkaana eduskuntavaaleissa 1951, mutta ei saanut silloin riittävästi ääniä.

Pankkirosvo Sorjosen epäonnistuneen ryöstöyrityksen tuoma maine oli epäilemättä osaksi vaikuttamassa siihen, että Saara Forsius valittiin vuoden 1954 eduskuntavaaleissa kansanedustajaksi, jota tehtävää hän hoiti yhtäjaksoisesti 16 vuoden ajan. Eduskuntakautensa aikana hän oli kansliatoimikunnan, suuren valiokunnan, kansaneläkevaliokunnan, lakivaliokunnan, sivistysvaliokunnan ja talousvaliokunnan jäsenenä sekä useita vuosia myös Yleisradion hallintoneuvoston sekä Suomen kotien radio- ja televisioliiton valtuuskunnan jäsen. Samoin hän oli tasavallan presidentin valitsijamies 1962 ja 1968.

Kansallisessa Kokoomuspuolueessa Saara Forsius oli puoluevaltuuston jäsen 1955–1965 sekä puoluehallituksen jäsen 1961–1971, viime mainitusta ajasta varapuheenjohtajana 1963–1970. Kokoomuksen Naisten Liitossa hän oli hallituksen jäsen 1947–1970, josta puheenjohtajana 1963–1970, sekä valtuuskunnan jäsen ja työvaliokunnan puheenjohtaja 1963–1970. Saara Forsius oli myös Kokoomuksen Naisten Uudenmaan piirijärjestön jäsen ja puheenjohtaja 1948–1970. Hänet valittiin Kokoomuksen Naisten Liiton kunniajäseneksi ja Kokoomuksen Naisten Uudenmaan piirin kunniapuheenjohtajaksi.

Saara Forsius oli raittiuden kannattaja koko elämänsä ajan. Hän osallistui raittiustyöhön Naisten Raittiuskeskuksen johtokunnan varapuheenjohtajana 1958–1969 ja puheenjohtajana 1970–1973 sekä Pohjoismaisten Naisten Raittiusjärjestöjen puheenjohtajana 1970–1975. Hän oli myös Raittiuden Ystävien kunniajäsen.

Saara Forsius toimi myös useissa maatalous- ja kotitalousalan järjestöissä. Hän oli mm. Uudenmaan läänin maanviljelysseuran johtokunnan ja työvaliokunnan jäsen 1956–1970, Uudenmaan

Maatalousnaisten puheenjohtaja 1956–1970, Maa- ja kotitalousnaisten Keskuksen johtokunnan ja sen työjaoston jäsen 1956–1969 ja kunniajäsen vuodesta 1975.

Saara Forsius oli Vihdissä Berta Hernberg Säätiön hallituksen jäsen 1934–1954, puheenjohtaja 1955–1962 ja varapuheenjohtaja 1963–1974, Seimelän Kotiteollisuuskoulun johtokunnan puheenjohtaja 1962–1972, Helsingin käsityönopettajaopiston hallituksen jäsen 1959–1967 sekä Uudenmaan Kotiteollisuusyhdistyksen johtokunnan jäsen 1963–1969. Hän oli lisäksi Mannerheimin Lastensuojeluliiton Vihdin yhdistyksen sihteeri 1933–1937 ja puheenjohtaja 1951–1970, ja hänellä oli luottamustehtäviä myös Suomen Punaisen Ristin piiri- ja paikallisjärjestössä.

Maaseudun ja suvun perinteitä Saara Forsius edisti monin tavoin elämänsä aikana. Hän oli myös vihtiläistä kulttuuria tukevan Elli ja Artturi Hiidenheimon Säätiön hallituksen puheenjohtaja isänsä kuoleman jälkeen 1956–1980.

Saara Forsiuksella oli kyky kohdata nuoriso tasaveroisena keskustelukumppanina. Hän oli lastensa kasvattaja erityisesti esimerkkinsä kautta. Eläkevuosina lastenlapset olivat hänelle hyvin rakkaita ja hän olikin kirjoittanut muistivihkoonsa "Ihaninta elämässä on kulkea metsätiellä käsi lastenlapsen kädessä."

Teksti: Arno Forsius. Julkaistu alunperin Vihti 500-juhlavuosisivustolla.